

ISSN (E): 2181-4570

FIZIOTERAPIYA USULLARI BILAN OG'RIQ SINDROMIDA KOMPLEKS DAVOLASH.

Begmatova Sayyora Holmatovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali

Annotatsiya: Jiddiy og'riq sindromi bo'lgan bemorlarni reabilitatsiya qilishda jismoniy va dori terapiyasi usullari alohida o'rin tutadi. Shu bilan birga, somatik holat tiklanadi, kompensatsion-adaptiv jarayonlar rag'batlantiriladi. Anesteziya maqsadida fizioterapevtik usullar etakchi o'rinni egallaydi. So'nggi yillarda mushak-skelet tizimi, nevrologik, gastroenterologik tizimli bolalarda ortib borayotgan muammo tufayli og'riq tez-tez uchraydigan va engillashtirish qiyin bo'lgan sindromdir.

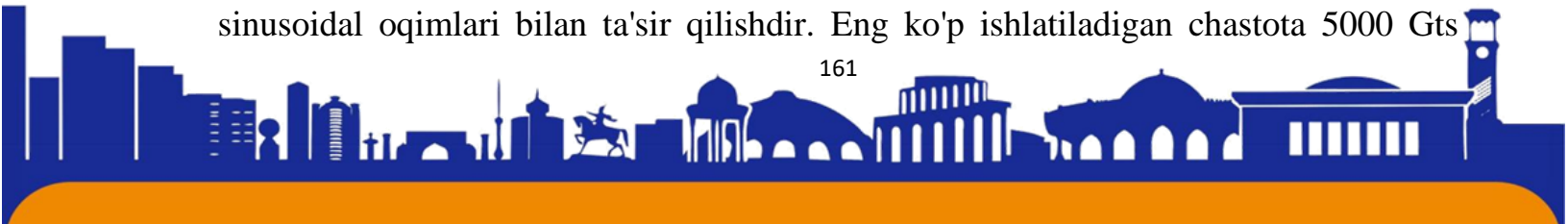
Kalit so'zlar: og'riq sindromi, dekimetrl to'lqin terapiyasi, santimetr to'lqin terapiyasi.

Reabilitatsiya terapiyasi bo'limi sharoitida nevrologiya, ortopediya, nefrologiya, urologiya, gastroenterologiya, allergologiya, LOR va YJJ bo'limlarida bemorlarga og'riq qoldiruvchi ta'sirga erishish uchun asosiy patologiya bilan birgalikda keng qamrovli fizioterapevtik muolajalar qo'llaniladi. qo'llaniladi, bular: DDT (diadinamik terapiya), amplipuls terapiyasi (SMT-sinusoidal modulyatsiyalangan oqimlar), elektroforez, darsonvalizatsiya, magnitoterapiya, yorug'lik terapiyasi (biopton), UHF (desimetrli to'lqin terapiyasi), CMV (santimetrli to'lqin).

DDT (diadinamik terapiya) - og'riqni yo'qotish uchun 1 soniyada 50 yoki 1 sekunda 100 chastotali yarim sinusoidal impuls shakliga ega to'g'ridan-to'g'ri oqimlar qo'llaniladi. Jarayon BTL-4000/5000 apparati tomonidan chiqariladi. Kasallikning turiga qarab, elektrodlar og'riqli spazmodik zonaga joylashtiriladi, 1-dastur: DDT oqimi, rejim: to'g'ridan-to'g'ri oqim, sinf: SR, tayanch 10%, chastota: 50Hz / 100Hz, musbat polarite, vaqt - 5 minut. 2-dastur: joriyDDT, sinf LP, to'g'ridan-to'g'ri oqim, 10%, 50Hz / 100Hz, salbiy polarite, vaqt - 6 daqiqa, davolash kursi 10-20 protsedura.

Mushaklarning atoniyasi, bo'g'imlarning qattiqligi, harakatsizlik, distrofiya, mushaklarning spazmlari, nevrlogiya, miyalji, lumbago, funktsional buzilishlar bilan bog'liq og'riqlar va mushak-skelet tizimining operatsiyadan keyingi davrida, splanoptozda, oshqozon va ichakning gipotenziasida tez-tez foydalanish.

Amplipuls terapiyasi (SMT) - usulning mohiyati bemorning tanasining ayrim qismlariga past chastotali amplituda bilan modulyatsiyalangan o'rta chastotali sinusoidal oqimlari bilan ta'sir qilishdir. Eng ko'p ishlatiladigan chastota 5000 Gts

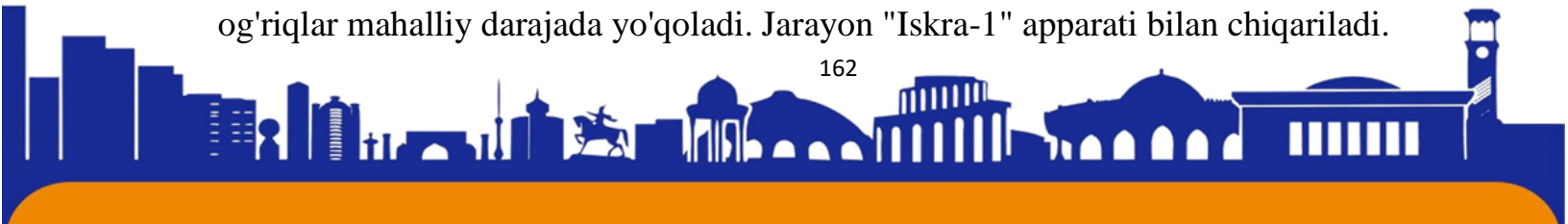
bo'lib, terining juda past qarshiligi tufayli to'qimalarga chuqur oqimning yaxshi o'tishi ta'minlanadi.

Rag'batlantirish va behushlik uchun biz to'rt turdagi ishni ta'minlaydigan 5000 Gts chastotali tashuvchining chastotasini modulyatsiya qilishning to'rt turini amalga oshiradigan keng spektrli asboblardan foydalanamiz, bu BTL 4000/5000 ko'p funktsiyali qurilma tomonidan amalga oshiriladi va asosan Amplipuls-5 qurilmasi. Bunday holda, elektrodlar asab yoki og'riq zonasi, patologik o'choqlarning chiqish joyiga joylashtiriladi. Oqim turi: sinusoidal modulyatsiyalangan, uchinchi turdagi operatsiya 3-5 daqiqa, to'rtinchi turdagi operatsiya 3-5 minut, modulyatsiya chastotasi 30-100 Gts, modulyatsiya chuqurligi 25-75%, birinchi rejim, oqimning davomiyligi 2-4 soniya .

Joriy quvvat tebranishning aniq, ammo og'riqli hislari paydo bo'lguncha asta-sekin oshiriladi. Davolash kursi 3 dan 15 protseduragacha. Biz uni yuz nevrologiyasi, oksipital mintaqadagi paravertebral, elkama-kamar, ko'krak qafasi, yoqa zonasi, bachadon bo'yni simpatik tugunlari, vagus va o'ng frenik nervlar, bel-sakral umurtqa pog'onasi va siyatik asab bo'ylab og'riq joylari, oyoq bo'g'imlari va tovon artrozida, buyrak va siydik pufagining og'riqli zonalari.

Tibbiy elektroforez - bu ikki omilning organizmga ta'siri: elektr va farmakologik. Shu bilan birga, to'g'ridan-to'g'ri oqimning ta'siri fonida, biologik stimulyatsiya sifatida, har bir dorivor modda uchun tananing o'ziga xos javobi mavjud. Ionlarning elektr zaryadlangan zarralari yordamida dorivor moddalar kiritiladi. Asosan novokainning 2-5% eritmasi ishlatiladi. Biz quyidagi ta'sir qilish usullarini qo'llaymiz: yoqa zonasida Vermel bo'yicha elektroforez, yuzning Bergogne bo'yicha, servikal-yuz mintaqasi, intranasal, bachadon bo'yni simpatik tugunlari, quloq, bo'g'imlar, brakiyal pleksus, siyatik asab. , panty zonasi, oshqozon, ichaklar, siydik pufakchalari, buyraklar.

0,5-3 mA dan oqim kuchi, davomiyligi 10-20 daqiqa, kurs 10-15 protsedura. Ko'rsatkichlar: nevrologiya, mushak-skelet tizimining buzilishi, oshqozon-ichak traktining disfunktsiyasi. Darsonvalizatsiya - yuqori chastotali (110 kHz), yuqori kuchlanishli (2Kv) va past quvvatli (0,02 mA) impulsi o'zgaruvchan sinusoidal oqim bilan terapevtik maqsadli ta'sir. Mahalliy darsonvalizatsiya bilan elektrod va teri o'rtasida tinch yoki uchqunli oqim hosil bo'ladi, bu tirnash xususiyati beruvchi va hatto tirnash xususiyati beruvchi ta'sirga ega bo'lib, buning asosida o'tkir va surunkali og'riqlar mahalliy darajada yo'qoladi. Jarayon "Iskra-1" apparati bilan chiqariladi.

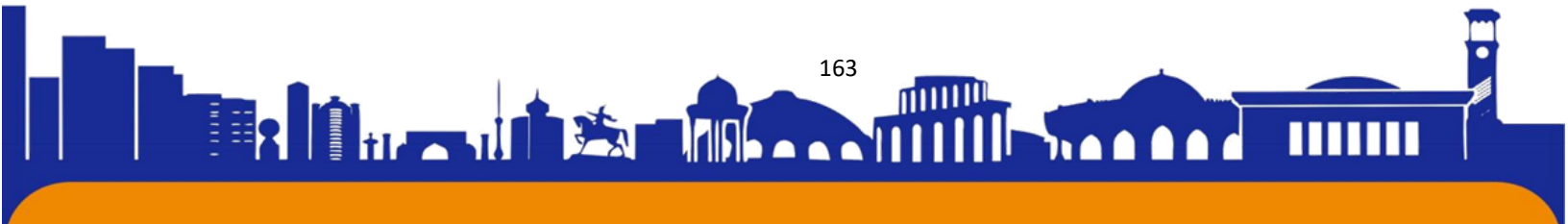
Texnika havo bo'shlig'i bilan aloqa va masofaviy, oqim: o'zgaruvchan sinusoidal, yuqori chastotali (22 kHz), yuqori kuchlanish (4-5 kV), maksimal quvvati 10 Vt gacha. Ko'pincha og'riqni yo'qotish, qon aylanishini va metabolik jarayonlarni yaxshilash uchun biz bosh terisi, yuz, yoqa mintaqasi, yuqori oyoq, qovurg'alararo mintaqqa, umurtqa pog'onasi, bachadon bo'yni simpatik tugunlari, quyosh pleksusi, yo'g'on ichak, to'g'ri ichakning darsonvalizatsiyasini buyuramiz. Davomiyligi 10 daqiqa, davolash kursi 10 kun.

Magnetoterapiya - bemorning to'qimalariga elektromagnit induktorlar yoki doimiy magnitlar, shu jumladan elastik magnitlar yordamida o'zgaruvchan past chastotali magnit maydon ta'sirida terapevtik usul. Induktorlar elektromagnitlar va doimiy magnitlar bemorning tanasiga bo'shliqsiz yaqin o'rnatiladi va elektromagnit induktorlardan foydalanganda tananing bir qismi (qo'l-oyoq) elektromagnitga joylashtiriladi.

Kafedra "Pole-1", "Mag-30", BTL-09, BTL-4000 qurilmalari bilan protsedurani chiqaradi. Magnit terapiyaning ta'siri: analjezik, yallig'lanishga qarshi, trofik, antispazmodik, dekonjestan, vazodilatatsiya. Usullari: operatsiyadan oldin va keyin bo'g'inlar sohasida, umurtqa pog'onasi, oshqozon, bachadon bo'yni va lomber simpatik tugunlarning proektsiyalari. Davomiyligi 10-20 daqiqa, kurs 10-20 protsedura.

Desimetrli to'lqin terapiyasi (UHF) - 65 va 69 sm uzunlikdagi dekimetrli to'lqinlar terapevtik maqsadlarda qo'llaniladigan usul bo'lib, generatorda elektromagnit maydon hosil bo'lib, og'riq qoldiruvchi va tiklovchi ta'sir ko'rsatadi. Jarayon bo'limda 5-12 vatt quvvatga ega "Romashka" apparati tomonidan chiqariladi. U asosan operatsiyadan oldingi va keyingi davrlarda, tayanch-harakat tizimini buzgan holda buyuriladi.

Santimetrli to'lqin terapiyasi (CMW) - terapevtik maqsadlarda uzunligi 12,6 sm bo'lgan santimetr to'lqinlari qo'llaniladigan usul. CMW terapiya qurilmalarida magnetron yordamida ultra yuqori chastotali elektromagnit maydon yaratiladi va maxsus koaksiyal kabel orqali uzatiladi. emitentga, u bilan CMW kasal tanaga yo'naltiriladi. Kafedradagi protseduralar Luch-3 apparati tomonidan amalga oshiriladi. Maksiller sinuslar, umurtqa pog'onasi, elka, tirsak, tizza, son bo'g'imlari, oshqozon sohasi bo'yicha kontakt usuliga ko'ra buyuriladi. Quvvat 3-30 Vt, davomiyligi 10-15 daqiqa, kurs 10-20 kun.

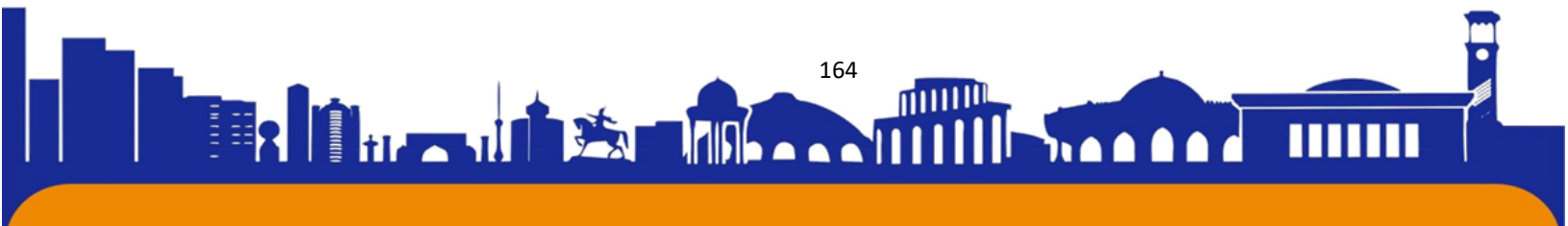
To'lqin uzunligi 400-2000 nm bo'lgan polarizatsiyalangan nurli Bioptron chiroq bilan davolash. Bioptronning terapevtik ta'sirining o'ziga xos xususiyati shundaki, u bolalarning psixo-emotsional idrokiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Yorug'lik ta'sirida hujayra membranasi energiya faolligi oshadi, regeneratsiya jarayonlari faollashadi, to'qimalar tomonidan kislorodning o'zlashtirilishi kuchayadi, hujayralarda adenozin trifosfat (ATF) hosil bo'ladi. Polarizatsiyalangan inkogerent yorug'lik asab tugunlari va asab tizimiga bevosita ta'sir qiladi.

Shunday qilib, yorug'lik tanadagi turli darajadagi o'zgarishlarni keltirib chiqaradi, metabolizmni yaxshilash va qon aylanishini tiklash bilan u analjezik ta'sirga ega. Ko'pincha o'tkir va surunkali mushaklarning spazmlari, umurtqa pog'onasidagi og'riqlar, artrit, neyrodermatit, ligamentlar va tendon kanallarining yallig'lanishi uchun ishlatiladi, gastrit va oshqozon yarasidagi og'riqlarni engillashtiradi. Davomiyligi 5-20 daqiqa, kurs 10-20 kun. Fizioterapiya quyidagi hollarda buyurilmaydi: neoplazmalar, o'tkir yallig'lanish va yiringli jarayonlar, gemostazning buzilishi, gematuriya, aniq ateroskleroz, yurak dekompensatsiyasi, homiladorlik, katta zararlangan hududdagi teri kasalliklari, qon ketish va qon ketish tendentsiyasi, o't pufagiga ta'siri, toshlar mavjudligi paytida siydik pufagi, oqimlarga individual intolerans.

Klinikamizda dori terapiyasi va fizioterapiya bilan bir qatorda fizioterapiya mashqlari ham o'tkaziladi. Og'riq sindromini kompleks davolash bilan 2-5 kunlarda ijobiy dinamika paydo bo'ladi, 6-7 kunlarda butunlay to'xtatiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Insultga uchragan bemorlarni reabilitatsiya qilish algoritmi: darslik-uslubiy. Foyda. S. V. Prokopenko, E. M. Arakchaa, O. N. Nikolskaya [va boshqalar]; Krasnoyarsk tibbiyot universiteti. Krasnoyarsk: KrasGMU, 2008; 40.
2. zarba: mashq qilish. qo'llar bemorlarni boshqarish uchun. Ch.P. Uorlou, M.S. Dennis, J. van Xayn [va boshqalar]; redol. A.A. Skoromets, V.A. Sorokoumova. SPb. : Politexnika, 1998; 629.
3. Qodiqov A.S. Qon tomiridan keyin reabilitatsiya. Moskva: Miklosh, 2003; 176.

ISSN (E): 2181-4570

4. Karimova E.A. Ishemik insult oqibatlarini bo'lgan keksa va keksa bemorlarni reabilitatsiya qilish dasturlarini tanlashning tibbiy-ijtimoiy jihatlari: muallif. dis. ...kand. asal. Fanlar. Saratov: noma'lum, 2004 yil; 20.
5. Kompyuterni rag'batlantirish dasturlari yordamida ishemik insultning erta tiklanish davrida bemorlarda kognitiv buzilishlarni tuzatish: usul. tavsiyalar. Comp. T.D. Koryagina, S.V. Prokopenko. Krasnoyarsk: Grotesk, 2014; 27.
6. Kotov S., Zubtsov V. Ishemik insultni davolashda plazmaferez. Doktor. 2010; 8:73–5.
7. Krasnoyarsk o'lkasida qon tomirlari bilan og'rigan bemorlarga yordam ko'rsatishni tashkil etish: monografiya. P.G. Shnyakin, N.V. Salom, E.V. Ippolitova [va boshqalar]; Krasnoyarsk tibbiyot universiteti. Krasnoyarsk: Verso, 2015; 103.
8. Stolyarova L.G. Miya insultidagi afazi. M.: Tibbiyot, 1973; 216.

